

PHOT: TATIANA

Έλενα Γκίκα-Πετρούλακη:
«Εσφαλμένα η γυναικεία λογοτεχνία θεωρείται εύπεπτη ή επιφανειακή»

Με το πρώτο της μυθιστόρημα Καθρέφτες και είδωλα η συγγραφέας καταδύεται στη σκληρή ιστορία μιας γυναίκας που αναζητά δικαίωση και εξιλέωση.

Γιατί αποφασίσατε να ασχοληθείτε με μια ιστορία εγκληματίας στο πρώτο σας μυθιστόρημα; Σας επηρέασε ενδεχομένως η πρόφαση εθελοντογραφία στη χώρα μας, με την έκρηξη περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας και γυναικείας κακοποίησης που βλάνουν οι φωνές δημοσιότητας; Οι σχέσεις που αναπτύσσουμε με τους οικείους μας, με τους ανθρώπους του οικογενειακού μας περιβάλλοντος αλλά και γενικότερα με ανθρώπους που ανήκουν στον κοινωνικό ή επαγγελματικό μας περίγυρο είναι σίγουρα καθοριστικές για τη ζωή μας. Μέσα απ' αυτές διδασκόμαστε την αγάπη, την ανοχή, την προσφορά και τόσα άλλα. Μέσα απ' αυτές εξελισσόμαστε σε υγιή μέλη της κοινωνίας μας. Όταν αυτές οι σχέσεις διασπώνται από εκδηλώσεις βίας κάθε είδους, όταν εκκρίνουν απειλή αντί για φροντίδα και ασφάλεια, τότε η επίδρασή τους στον ανθρώπινο ψυχισμό γίνεται καταστροφική. Η βία, η πηλεμένη πρόκληση κακού, οργιστεί τον άνθρωπο. Τον μετατρέπει σε τρομαγμένο αγρίμι που αργά ή γρήγορα θα βιάσει κι αυτούς είτε τους άλλους είτε τον εαυτό του. Παράφοβόμαστε πως τα πρόσφατα περιστατικά που είδαν το φως της δημοσιότητας είναι μόνο η κορυφή του παγόβουνου. Υπάρχουν αναρίθμητα τέτοια περιστατικά πίσω από κλειστές πόρτες που δεν έχουν δει το φως της δημοσιότητας, γιατί συμπωματικά και μόνο δεν έφτασαν να προκαλέσουν έναν βίαιο φυσικό θάνατο. Η τοξικότητά τους, όμως, είναι εκεί, προκαλεί καθημερινούς ψυχικούς θανάτους με θύματα τους πιο αδύναμους, που συνήθως, αν και όχι πάντα, είναι γυναίκες και παιδιά. Όλες αυτές οι σκέψεις έγιναν το έναυσμα για τη συγγραφή του Καθρέφτες και είδωλα. Μέσα από το βιβλίο προστίθησαν να βρω τις απαντήσεις για το αν και το πώς ένας άνθρωπος που βιώνει τέτοιες καταστάσεις έχει την επιλογή να σώσει, τελικά, την ψυχή του.

— Πόσο δύσκολο είναι να αφηγηθείς μια τέτοια ιστορία χωρίς να μπεις στον περασμό της γλαφυρής αφήγησης; Έπαιξε ρόλο το ότι συνεχίζετε τις σπουδές σας στη Νομική, άρα γνωρίζετε αρκετά καλά το πλαίσιο του νόμου και της ορολογίας; Η απόφαση να σπουδάσω Νομική δεν ήταν συνδεδεμένη ούτε με την επαγγελματική μου διαδρομή ούτε με τις προηγούμενες σπουδές μου. Είχε να κάνει καθαρά

με την έλξη που μου άσκησε η ευρύτερη θεματική του νόμου και του δικαίου. Η ενσκόλησή μου με τη διαδικασία ύλη δεν ακολουθεί τις πρακτικές αναζητήσεις ανάγκες, αλλά τα προσωπικά, κυρίως συγγραφικά μου ενδιαφέροντα. Έχω τόσα βιβλία ποιητικό δικαίου στη βιβλιοθήκη μου, που θα νόμιζε κανείς πως διατρέπω ακαδημαϊκά Ομολόγια όμως πως δεν είμαι ιδιαίτερα επιμελής φοιτήτρια. Μελετώ αυτό που κάθε φορά με ενδιαφέρει και τραβάει την προσοχή μου. Σίγουρα, ωστόσο, οι σπουδές στη Νομική όχι μόνο βοήθησαν αλλά νομίζω πως έχουν και φανερό επιρροή στο ύφος και στο θέμα του βιβλίου. Πέραν αυτού, ένιωσα απ' την πρώτη σελίδα πως αυτή η ιστορία δεν θα μπορούσε να επιβεί με γλαφυρό ύφος. Οι εμπειρίες της Στέλλας είναι τέτοιες που απαιτούν μια κλεικτική οικονομία. Δεν μπορείς να αφηγηθείς γλαφυρά κάτι τόσο οδυνηρό όσο αυτό που βίωσε η Στέλλα. Τα γεγονότα μιλούν από μόνο τους. Κι επειδή η ιστορία της Στέλλας βασίζεται σε πολλές αληθινές ιστορίες, η υπερβολική περιγραφή ένιωσα πως θα υποτιμούσε και θα υποβίβιζε την αλήθεια της.

— Θεωρείτε ότι μυθιστορήματα σαν το δικό σας λειτουργούν και ως μορφή αφήγησης γυναικών που έχουν υποστεί για χρόνια κακοποιητικές σχέσεις; Η λογοτεχνία, η τέχνη γενικότερα, μπορεί να λειτουργεί αφηγησιακά. Σίγουρα θα ήθελα και το Καθρέφτες και είδωλα να λειτουργήσει ανάλογα. Δεν έβριαν αν ο στόχος επιτεύχθηκε, αυτό μόνο οι αναγνώστριες θα μπορούσαν να το πουν. Μακάρι έστω και μία γυναίκα που βιώνει κάτι τέτοιο να βρει έναυσμα στις σελίδες του βιβλίου μου ή οποιοδήποτε βιβλίου για να διεκδικήσει μια καλύτερη ζωή! Αυτό και μόνο ως σκέψη με κάνει κυριολεκτικά να αγαλλιάζω. Καμία σχέση που χτίστηκε πάνω στην κακοποίηση δεν αξίζει να συνεχίζεται. Οι άνθρωποι δεν είναι αναλόμοι, δεν είναι σόκος του μοσφι. Οι ζωές, τα κορμιά, οι ψυχές των ανθρώπων, δεν μπορούν να γίνονται εργαλεία εκτόνωσης ή μόρι υποδοχής της οργής ή του μίσους των άλλων. Το θέμα είναι πως οι θύτες αυτού του είδους δεν κάνουν ποτέ πίσω, αν πρώτα δεν αντιδράσουν τα θύματα.

— Η γυναικεία λογοτεχνία είναι ιδιαίτερα δημοφιλής, τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Ελλάδα, αν και θεματικά θα μπορούσαμε να

ΕΛΕΝΑ ΓΚΙΚΑ-ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗ
Καθρέφτες και είδωλα
Εκδόσεις Ψυχογίος
Σελ. 472

Ευχαριστούμε το βιβλιοπωλείο Booktalks (Αρτέμιδος 47, Παισιόφωλο, 21ο χιλιόμετρο) για τη φιλοξενία της φωτογράφισης.

πούμε ότι οι εγκώριες προσεγγίσεις διαφέρουν αρκετά από τις διεθνείς τάσεις. Θεωρείτε ότι το δικό σας βιβλίο είναι ένα «γυναικείο βιβλίο» ή απλά ένα βιβλίο με γυναικία κεντρική ηρωίδα; Μια γυναίκα είναι η κεντρική ηρωίδα. Η Στέλλα θα μπορούσε να είναι άντρας. Η ιστορία της θα μπορούσε να είναι η ιστορία ενός άντρα. Δεν είμαι σίγουρη, επομένως, για το αν είναι ένα «γυναικείο βιβλίο». Δεν είμαι σίγουρη πως είναι τα «γυναικεία βιβλία». Το Καθρέφτες και είδωλα δεν είναι μια καθαρά ερωτική ιστορία. Το σίγουρο που ο έρωτας βρίσκεται μάλλον σε δεύτερο πλάνο. Η μητρότητα, από την άλλη πλευρά, πρωταγωνιστεί. Ίσως, από αυτή την άποψη, να είναι «γυναικείο» το βιβλίο. Ειλικρινά, όμως, δεν ξέρω αν απευθύνεται στις γυναίκες. Σίγουρα, πάντως, αναφέρεται σε αυτές, και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό. Η πηγή έμπνευσής μου ήταν κατά κύριο λόγο οι γυναίκες. Αληθινές γυναίκες, με αληθινές ιστορίες, αλλά ιδωμένες από μια ανθρώπινη και όχι αποκλειστικά γυναικεία οπτική γωνία. Σε κάθε περίπτωση, θα με ενδιέφερε πάρα πολύ να μάθω τι πιστεύουν σχετικά οι άντρες αναγνώστες του βιβλίου.

— Γιατί πιστεύετε ότι αυτό το είδος γυναικείας λογοτεχνίας αντιμετωπίζεται με επιφύλαξη στην Ελλάδα, παρά το πολυπληθές αναγνωστικό κοινό που το υποστηρίζει; Δεν την έχω εισπράξει αυτή την επιφύλαξη. Όχι ακόμα τουλάχιστον! Αν υπάρχει, είναι ίσως επειδή, εσφαλμένα κατά τη γνώμη μου, η γυναικεία λογοτεχνία ταυτίζεται με τις εκπατο απορρώσεις του ροκ ή θεωρείται εύπεπτη και επιφανειακή.

— Το βιβλίο είναι αφιερωμένο στη μητέρα της μητέρας σας. Θέλετε να μας πείτε δυο λόγια για τη σχέση σας και για τον τρόπο που επηρέασε την προσωπικότητά και την εξέλιξή σας; Η μητέρα μου ήταν μια γυναίκα πολύπλοκη αλλά και απερίγραπτα δυνατή και δυναμική. Παράφο που από τα παιδικά της χρόνια βίωσε δυσκολίες που γι' άλλους θα ήταν ίσως ανυπόβλητες, εκείνη δεν έπαψε ποτέ να κοιτά μπροστά και να δημιουργεί. Ήθελε να προοδεύσει, να χτίσει μια καλύτερη ζωή τόσο για την ίδια όσο και για τα παιδιά της. Και αγωνίστηκε σκληρά, σχεδόν υπεράνθρωπα, για να το κατοικήσει. Κόντησε σε όλες τις παρομύρους που στατιστικά θα έπρεπε να την έχουν οδηγήσει στο κοινωνικό περιθώριο, κατάφερε να σταθεί όρθια, να προκόψει και να φτιάξει μια υγιή οικογένεια. Κατάφερε να δώσει αγάπη, υποστήριξη και καθοδήγηση, που η ίδια ως παιδί δεν πήρε. Τη θαυμάζω απεριόριστα γι' αυτό. Έγινε πολύ καλύτερη απ' όλα όσα είδα και γνώρισα. Η μητέρα μου με έμαθε να μετατρέπω το «θέλω» σε «μπορώ». Μου κληροδότησε το πείσμα και την επιμονή της, αλλά και την άρνησή της να επιτρέψει στη ζωή να την πείσει όπου εκείνη ήθελε. Μου έμαθε να μην κοιτάω πίσω, να μην αναλόνομαι στο «γιατί σ' έμαθα», αλλά να εστιάζω στο «πώς παρακάτω». Πάνω απ' όλα, ίσως επειδή εκείνη γνώρισε καλά τον πόνο, την εγκατάλειψη και την απελπισία, μου δίδαξε την αγάπη, τη φιλοξενία και τη συμπόνια. Με έμαθε να νοιάζομαι και να προσφέρω. Η παρουσία της υπήρξε τόσο έντονη, που με έναν περίεργο τρόπο δεν νιώθω την απώλειά της. Τη νιώθω πάντα παρούσα.

— Έχετε ασχοληθεί παράλληλα με την ποίηση, τη συγγραφή θεατρικών μονόπρακτων και διηγημάτων. Τι να περιμένουμε από εσάς στο μέλλον; Ένα δεύτερο μυθιστόρημα ή κάτι από τα παραπάνω; Το ότι οι εκδόσεις Ψυχογίος με εμπιστεύθηκαν για την έκδοση του Καθρέφτες και είδωλα μου δίνει έτοιμο κίνητρο και δύναμη να συνεχίσω. Δυστυχώς ήδη πάνω σε ένα μυθιστόρημα που ελπίζω πως σύντομα θα ολοκληρωθεί. Σε κάθε περίπτωση, θα συνεχίσω να γράφω και ελπίζω πως με τη στήριξη και του εκδοτικού μου σπιτιού θα συνεχίσω να μοιράζομαι το έργο μου με το αναγνωστικό κοινό.

Βιβλίο
the week

ΑΠΟ ΤΟΝ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ
ΔΙΑΚΟΙΣΑΒΒΑ

